

Toelichting 4 voordrachten

Gelderse Academie: Een schilderschool op de Noord-Veluwe?

In het seizoen 2016-2017 organiseert de Gelderse Academie een Studium Generale over kunstenaars op de Noord-Veluwe. In een serie van vier openbare hoorcolleges in de oude gehoorzaal van de universiteit, de Catharinakapel in Harderwijk, belichten experts waarom naast Bergen en Laren/Blaricum ook op de Noord-Veluwe sprake was van een schilderschool. In de colleges worden de verschillende aspecten van dat kunstenaarschap en hun invloed, ook op de maatschappelijke ontwikkelingen in hun omgeving, belicht. Er wordt uiteraard ook ingegaan op de verschillende schilders en hun werk, zoals Ben Viegers, Jos Lussenburg, Chris ten Bruggen Kate, maar ook op de kunstenaar Vilmos Huszár als vertegenwoordiger van De Stijl.

In de 19e eeuw zijn Nunspeet en Elspeet afgelegen dorpjes op de Veluwe, waarvan de bewoners zich op de arme zandgronden in leven houden door bos- en landarbeid. Daarnaast worden er schapen gehouden. Herders zwerven er met de schaapskudde over de uitgestrekte heide. Door de aanleg van een spoorlijn in 1863 wordt de Noordwest-Veluwe bereikbaar en niet veel later rond 1885 ontdekt als nieuwe toeristische en kunstzinnige bestemming. Meer dan honderd beeldende kunstenaars wonen en werken tussen 1885 en 1950 in deze regio. Zij leggen het boerenleven en het ongerepte landschap op het doek vast, maar ook stads- en havengezichten van Elburg en Harderwijk of zeegezichten. Kunstschilders die op de Noord-Veluwe inspiratie vinden zijn onder meer Herman van der Weele, Arthur Briët, Willy Martens, Edzard Koning, Jan van Vuuren, Ben Viegers, Jos Lussenburg en Chris ten Bruggen Kate.

De vraag is of deze kunstenaars gezamenlijk een Noord-Veluwse school of Nunspeetse school genoemd kunnen worden, zoals de Haagse School en de Bergense School. Hadden deze kunstenaars een nauw verwante stijl van schilderen? Deelden zij ideeën over schilderkunst die zich onderscheiden van andere kunstenaars in Nederland? Een andere interessante vraag is of de dorpen Nunspeet en Elspeet beschouwd kunnen worden als een kunstenaarskolonie, dan wel een kunstenaarsdorp. En hoe werden deze kunstenaars gezien en ontvangen door de lokale bevolking? Op enkele kunstenaars zal dieper worden ingegaan zoals Viegers, Lussenburg, Van Vuuren; maar ook op Vilmos Huszár, een man die werkte in de geest van het divisionisme, het fauvisme, het kubisme, het futurisme en nog enkele andere –ismen, maar vooral bekend is als deelnemer aan de internationaal bekende Nederlandse kunstbeweging De Stijl. Hij woonde lange tijd, tot aan zijn dood in 1960, in Hierden. Dit college valt samen met de overzichtstentoonstelling van Huszár in het Stadsmuseum Harderwijk van 20 mei t/m 3 september 2017.